

Felméry Zoltán – Márton Richárd¹: A regionális védelmi kiadások elemzése – A latin-amerikai régió (2008-2023)

Vezetői összefoglaló

- Latin-Amerika a világ régiói közül az egyik legkevesebbet költi védelemre. E tekintetben kizárólag a szubszaharai térséget előzi meg.
- Mindez annak köszönhető, hogy a térség védelmi kiadásai 2008-2023 között lényegében stagnáltak. Míg konstans árfolyamon 2008-ban 44,4 milliárd dollárt, addig 2023-ban 48,3 milliárd dollárt költöttek katonai célokra, ami mindössze 9 százalékos növekedés másfél évtized alatt.
- 2023-ban a GDP arányában kifejezett védelmi kiadások értéke Latin-Amerikában csupán 0,84% volt. Ez alapján kijelenthető, hogy ebben az évben a teherviselő képességéhez mérten Latin-Amerika költötte a legkevesebbet a védelmére a világon.
- Az általunk vizsgált országok kiadásai alapján jelentős heterogenitást mutatnak. Míg Brazília 2023-ban 2015. évi dollár árfolyamon számolva 22,3 milliárd dollárt (a teljes régió 46 százalékát), addig Ecuador mindössze 1,4 milliárd dollárt (a regionális kiadások 2,9 százalékát) költött el a védelmére.
- Míg a térség egyes országai 2023-ban akár 1,5 százalékos GDP-arányos kiadási értékkel is jellemezhetőek, ami nagyságrendileg megegyezik az ebben az évben tapasztalt 1,6 százalékos európai átlaggal, illetve érdemben összevethető a 2,1 százalékos világátlaggal, más országok még a 0,5 százalékos kiadási arányt sem érték el.

Átalakuló világrendünkben² a hatalmi képességek egyik indikátorát a katonai/védelmi célokra fordított erőforrások jelentik, ugyanis katonai eszközöket, hadianyagokat, védelmi felszerelést, kiképzést és a jövőre vonatkozó haditechnikai fejlesztéseket az erőforrások függvényében tudnak biztosítani az államok. E tekintetben a 2008/2009-es gazdasági világválság cezúrát jelentett, ugyanis – legkésőbb – ettől az időszaktól a klasszikus nyugati nagyhatalmak fokozatosan veszítenek hatalmi képességeikből.³ Ez a hatalomvesztés relatív a felemelkedő globális és regionális versenytársakkal szemben, aminek háttérében először a változó gazdasági hatalmat, majd a politikai érdekartikuláció új hangsúlyait, végül pedig az érdekérvényesítés katonai eszközeinek fejlesztési lehetőségeit láthatjuk az elmúlt évtizedben. A relatív hatalomvesztés értékeléséhez érdemes megismernünk a nyugati világon túli területek katonai és védelmi képességeit. Elemzésünk ennek érdekében Latin-Amerika védelmi kiadásainak 2008 utáni alakulását mutatja be, a regionális szintű tendenciák mellett külön is figyelmet szentelve annak, hogy milyen tényezők formálták az egyes kiemelkedő jelentőségű államok védelmi ráfordításait. Írásunk egy elemzéssorozat része⁴, az összehasonlíthatóság kedvéért az adatokat ez esetben is 2023-ig dolgoztuk fel.

A latin-amerikai régió védelmi kiadásainak alakulása

Elemzéssorozatunkban a regionális védelmi kiadások áttekintéséhez a Stratégiai Tanulmányok Nemzetközi Intézetének (IISS) Military Balance+ adatbázisát⁵, és az adatok értékelése érdekében

¹ Az elemzés szerzői az NKE EJKA JLI Stratégiai Védelmi Kutatási Program munkatársai és gyakornokai (svkk@uni-nke.hu).

² TÁLAS Péter: *A poszthegemoniális nemzetközi hatalmi rendről*. In. KAJTÁR Gábor – SONNEVEND Pál (szerk.): *A nemzetközi jog, az uniós jog és a nemzetközi kapcsolatok szerepe a 21. században*. Tanulmányok Valki László tiszteletére, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021, 841-854.

³ CSIKI VARGA Tamás: *A gazdasági válság hatása a Magyarországgal szövetséges államok védelmi reformjaira és stratégiai tervezésére*. *Nemzet és Biztonság – Biztonságpolitikai Szemle*, 2014/2, 77-100.

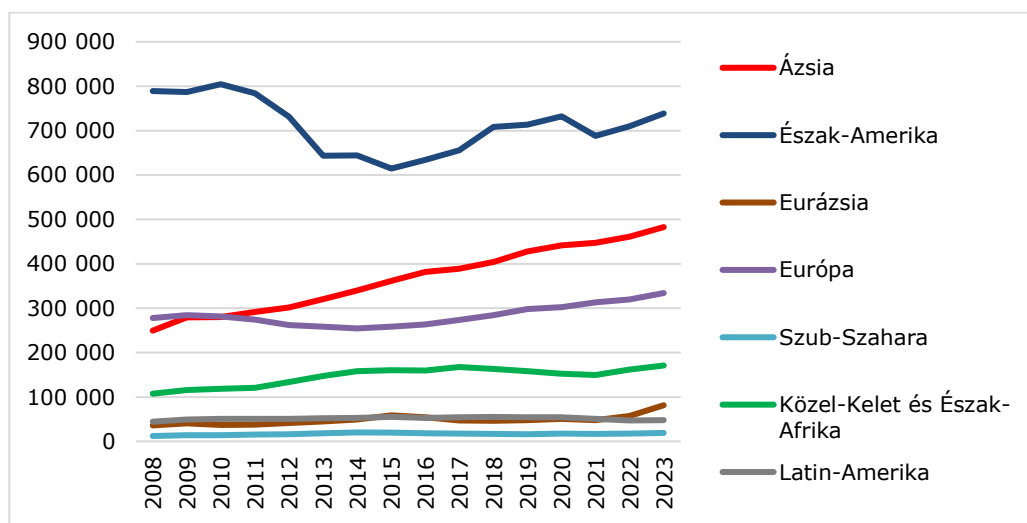
⁴ A védelmi kiadások regionális vizsgálata tárgyában korábban megjelent írásainkhoz lásd CSOMA Mózes – FARKAS Domonkos – FELMÉRY Zoltán – HÁDA Béla – MÁRTON Richárd: *Ázsia védelmi kiadásainak alakulása és ennek háttere a jelentősebb katonai hatalmak esetében 2008-2023 között*. *Nemzet és Biztonság – Biztonságpolitikai Szemle*, 2025/2, 77-91., CSIKI VARGA Tamás – FARKAS Domonkos – FELMÉRY Zoltán – MÁRTON Richárd: *Az észak-amerikai és európai regionális védelmi kiadások elemzése – Trendek és tanulságok*. *NKE JLI Stratégiai Védelmi Kutatási Program Elemzések*, 2024/17. CSIKI VARGA Tamás – FELMÉRY Zoltán: *A NATO védelmi kiadásainak értékelése*. *NKE JLI Stratégiai Védelmi Kutatási Program Elemzések*, 2023/4. és FELMÉRY Zoltán – MÁRTON Richárd: *A regionális védelmi kiadások elemzése (2008-2023)*. *A szubszaharai régió*. *NKE JLI Stratégiai Védelmi Kutatási Program Elemzések*, 2025/19.

⁵ International Institute for Strategic Studies: *Military Balance+ Database*, [online]. Forrás: milbalplus.iiss.org, [2026.03.30.]

évente kiadott stratégiai kiadványokat használjuk fel. Nincs ez másként a jelen elemzés esetén sem. Az elemzésben bemutatott valamennyi számadat forrása tehát a hivatkozott adatbázis.⁶ Tudjuk, hogy az IISS által közreadott adatokkal kapcsolatban is felmerülnek kritikai észrevételek, ezeket azonban, az adatbázisra vonatkozó egyéb megjegyzésekkel kiegészítve korábbi írásainkban már közreadtuk.⁷ A védelmi kiadásokat ebben az elemzésünkben is a 2008-2023 közötti időszakban, 2015. évi konstans dollárban kifejezett értéken mutatjuk be. Utóbbi indoka, hogy az adatsorokból ki kívántuk szűrni a pénzromlás mértékét. Az inflációtól tisztított adatok közreadásával ugyanis világosabb képet kaphatunk a védelemreallokált források és az azokból vásárolt képességek alakulásáról.

Latin-Amerikának hagyományosan azokat az amerikai kontinenshez tartozó országokat nevezzük, ahol újlatin nyelveket beszélnek. Így azokat a hivatalos nyelvként jellemzően a spanyolt és portugált (esetenként a franciát) használó országokat soroljuk ebbe a térségbe, amelyek földrajzilag Észak-Amerika déli részén, Közép-Amerikában, a Karib-térségben és Dél-Amerikában találhatók. Az IISS egyaránt ebben az értelemben kezeli a régiót, azaz a fenti földrajzi területi elhatárolással számol, és 28 országot vesz lajstromba.⁸ Ami Latin-Amerikát illeti, a térségben él a világ összlakosságának körülbelül 8 százaléka, nagyságrendileg 670 millió ember.⁹ Afrika után ez a világ második legfiatalabb térsége, 2026-ban a medián átlagéletkor Latin-Amerikában 32,1 év.¹⁰ A régió átlagos egy főre eső GDP-je 2025-ben pedig 11.095 dollár volt, ami elmaradt a világlátlagtól (14.406 dollár).¹¹

Az 1. ábra a honvédelemre fordított kiadásokat mutatja 2015. évi konstans dollár árfolyamon a világ régiói szerinti bontásban. Ez alapján kijelenthető, hogy a latin-amerikai régió – kizárólag a szubszaharai térség hasonló értékét meghaladva – az egyik legkevesebbet költi védelemre. Ennél a régiónál Észak-Amerikában, Ázsiában, Európában, a MENA térségben, de még Euráziában is többet költöttek 2023-ban ilyen célokra.

1. ábra: Honvédelmi kiadások régiók szerint (2015. évi konstans millió dollár)

Mindez annak köszönhető, hogy a térség védelmi kiadásai 2008-2023 között lényegében stagnáltak. Míg konstans árfolyamon 2008-ban 44,4 milliárd dollárt, addig 2023-ban 48,3 milliárd költöttek katonai célokra, ami mindössze 9 százalékos növekedés másfél évtized alatt. Ezeknek a kiadásoknak az alakulását mutatja be a 2. ábra. A változás dinamikájáról elmondhatjuk, hogy a regionális védelmi költségvetés 2008-2015 között érdemben bővült (+25%), ezt követően öt évig tulajdonképpen stagnált (-1,7%), majd a vizsgálati időtávunk utolsó éveiben érezhetően csökkent (-11,3%).

⁶ Ha ettől valamilyen indokból kifelé eltérünk, azt természetesen jelezni fogjuk.

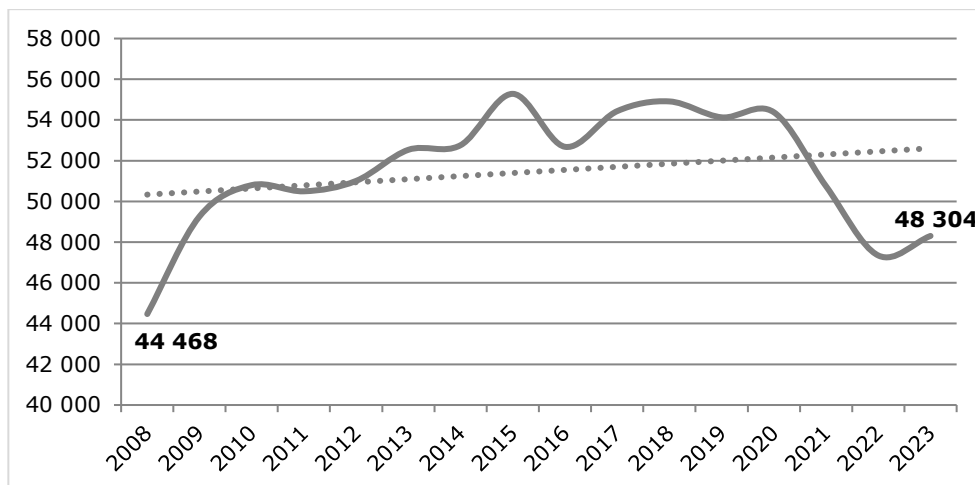
⁷ CSIKI VARGA – FARKAS – FELMÉRY – MÁRTON, i.m.

⁸ Egészen pontosan az e térségben található azon országokkal kapcsolatban ad közre adatokat, ahol van érdemi védelmi tevékenység, és az erre vonatkozó kiadási adatok elérhetőek.

⁹ Population, total - Latin America & Caribbean. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.16.]

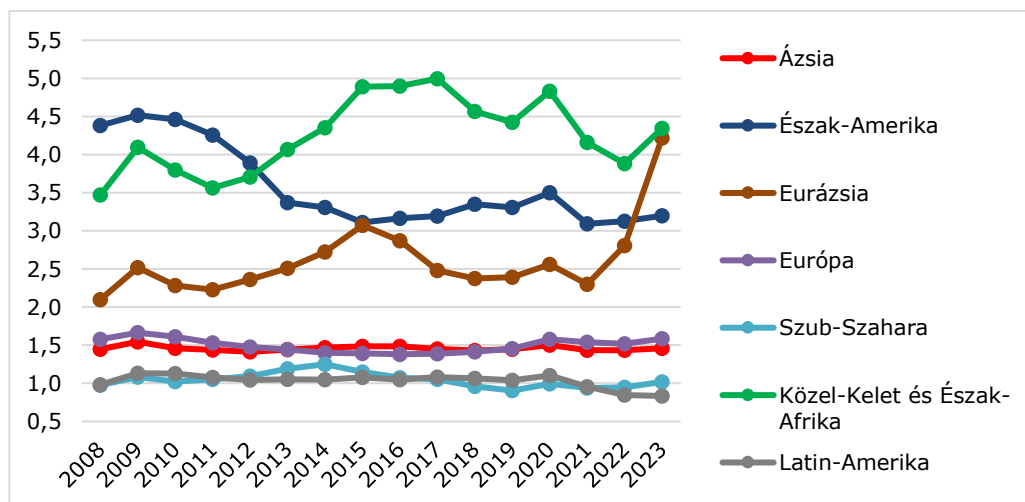
¹⁰ Median Age by Region in 2026, [online]. Forrás: visualcapitalist.com, [2026.07.16.]

¹¹ World GDP Per Capita (1960-2025). [online], Forrás: macrotrends.net, [2026.07.17.]

2. ábra: A latin-amerikai régió védelmi kiadásai (2015. évi konstans millió dollár)

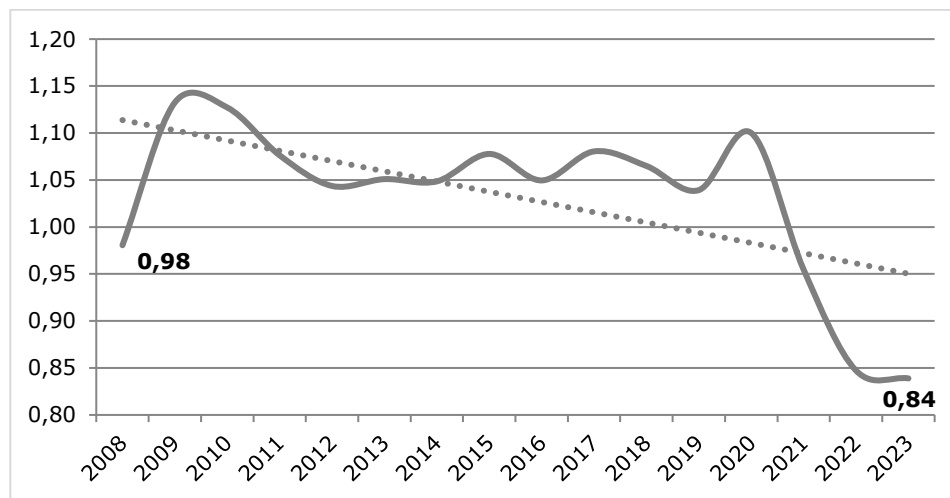
Amennyiben nem a nominális, vagy a reálértékben számolt kiadásokat vizsgáljuk, hanem a GDP arányában kifejezett védelmi kiadásokat adjuk közre, a helyzet a régió számára még tovább romlik. A GDP-arányos védelmi kiadások értékét a 3. ábra szemlélteti. Az ábrából jól látható, hogy 2023-ban a kiadási arány alapján a régió költötte a legkevesebbet a védelmére. Minden más régió teherviselő képességéhez képest Latin-Amerikánál jóval többet költött erre a célra. Az utóbbi években nem ritka, hogy egyes régiók a latin-amerikai arányok többszörösét is a haderejükreallokálták.

3. ábra: GDP-arányos honvédelmi kiadások régiók szerint (%)

A latin-amerikai régió GDP-arányos védelmi kiadásainak alakulását mutatja be a 4. ábra. Ez alapján elmondhatjuk, hogy a 2008-ban 1 százalékot sem elérő kiadási arány (0,98%) a 2000-es évek elején némileg még növekedett, azt követően azonban egészen 2020-ig 1,1 százalék magasságában stagnált. A 2020-as években azonban jelentősen romlott. 2023-ra 0,84 százalékra süllyedt, ami a vizsgálati időtávunk során a legalacsonyabb érték. A térségre jellemző kiadási arány ekkora tehát már az 1 százalékot sem érte el, ami világviszonylatban is kiemelkedően alacsony értéknek számít. Ennek érzékeltetésére elég csak a NATO-tagállamok által Hágában megfogalmazott 5 százalékos kötelezettségvállalást megemlítenünk.¹²

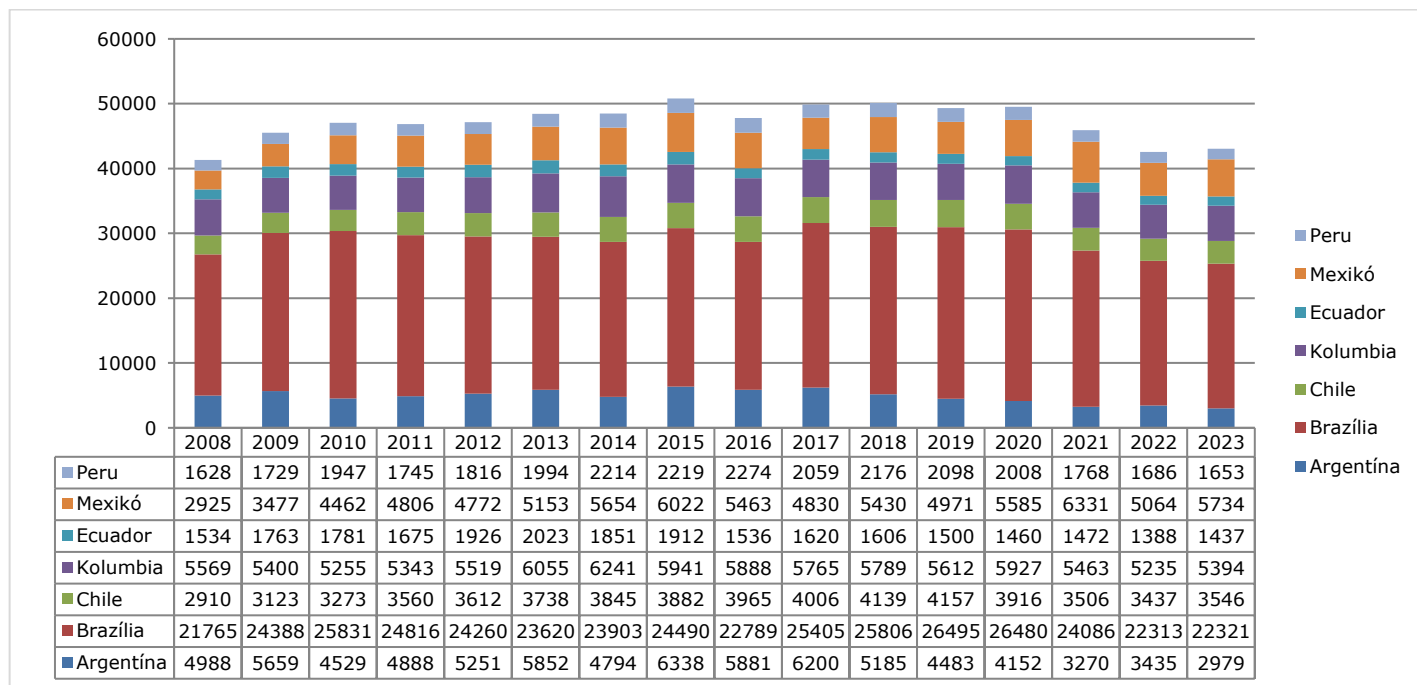
¹² Defence investment and NATO's 5% commitment. [online], Forrás: nato.int, [2026.07.17.]

4. ábra: A latin-amerikai régió GDP-arányos védelmi kiadásai (%)

Az egyes latin-amerikai országok védelmi finanszírozásának speciális jellemzői

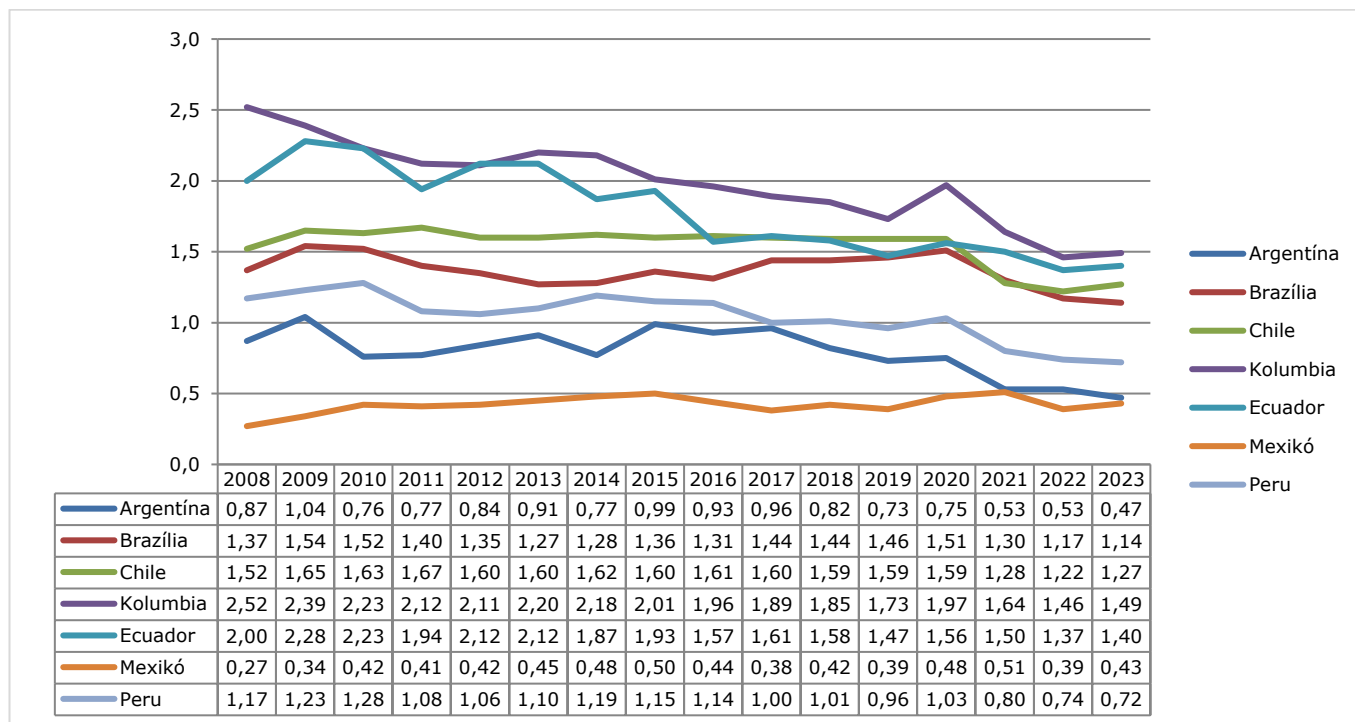
A latin-amerikai régió katonai tevékenység és kiadások tekintetében leginkább releváns országait, valamint védelmi kiadásaik 2015. évi dollár-árfolyamon számolt értékét az 5. ábra tartalmazza.¹³ A táblázatba foglalt országok 2023. évi kiadásai alapján ez esetben is jelentős heterogenitást mutatnak. Míg Brazília például ebben az évben 22,3 milliárd dollárt, addig Ecuador mindössze 1,4 milliárd dollárt költött védelemre. Mivel azonban a térség országai a védelmi költségvetésük nagyságát tekintve inkább az utóbbihoz állnak közelebb, a régió országairól általánosságban az mondható el, hogy katonai képességeik alapján kevésbé fajsúlyos szereplőknek tekinthetők.

5. ábra: A latin-amerikai régió egyes országai és azok védelmi kiadásai (2015. évi konstans millió dollár)

¹³ Kizárólag azokkal az országokkal van módunk foglalkozni az elemzésben, amelyek védelmi kiadásai az általunk vizsgált időszor esetén elérhetőek. Emellett kizárólag azokkal az országokkal foglalkozunk, amelyeket katonai tevékenységük és védelmi költségvetésük nagysága alapján erre érdemesnek tartunk.

A térség legfontosabb országainak GDP-arányos védelmi kiadásait a 6. ábra szemlélteti. A heterogenitás abban a tekintetben itt is visszaköszön, hogy míg egyes országok 2023-ban akár 1,5 százalékos GDP-arányos kiadási értékkel is jellemezhetőek voltak, ami nagyságrendileg megegyezik az ebben az évben tapasztalt 1,6 százalékos európai átlaggal¹⁴, illetve érdemben összevethető a 2,1 százalékos világtátlaggal¹⁵, más országok még a 0,5 százalékos kiadási arányt sem érték el. Az egyes országok védelmi finanszírozásának speciális jellemzőit az alábbiakban mutatjuk be.

6. ábra: A latin-amerikai régió legfontosabb országai és azok GDP-arányos védelmi kiadásai (%)

Brazília

Brazília a latin-amerikai térség legnagyobb területű és legnépesebb állama. Közel 213 millió fős lakosságával¹⁶ jelen pillanatban a világ hetedik legnépesebb országának minősül. Fejlettsége azonban némileg elmarad a regionális átlagtól, az egy főre eső GDP mindössze 10.700 dollár¹⁷. Az ország méretei és regionális szerepe azonban indokolja, hogy 2023-ban a teljes regionális védelmi kiadások 46 százaléka Brazília nevéhez köthető. Ebben az évben a regionális költségvetés reáláron számolt értéke, mint azt a fentiekben láthattuk, 48,3 milliárd dollár, amelyből Brazília önmagában 22,3 milliárd dollárral részesedik. Ugyanakkor az is elmondható, hogy a vizsgált időtávon reálértéken mindössze minimálisan nőttek az ország védelmi kiadásai. A 2008-as 21,8 milliárd dolláros költségvetés kicsit több, mint 2 százalékkal nőtt tizenöt év alatt. A 2010-es években a reálkiadások ugyan még növekedtek, és 2020-ra már a 26 milliárd dollárt is meghaladták, az ezt követő jelentős csökkenés miatt az elemzési időtávunk végén azonban lényegében a 2008-ban látott értékek köszönnek vissza. Pedig ezekben az években nem is volt kiemelkedő mértékű az országban az infláció.¹⁸ Ez a nominális védelmi kiadások alacsony növekedésére enged következtetni. Ami a GDP arányában kifejezett védelmi kiadásokat illeti, ott a helyzet annyiban még rosszabb, hogy a 2008-ban látott 1,37 százalék ugyan valamelyest szintén növekszik a 2010-es években, és 2020-ban eléri a másfél százalékot, 2023-ra azonban 1,14 százalékra, a kiindulási értéke alá csökken. A vizsgált másfél

¹⁴ EU defence in numbers. [online], Forrás: consilium.europa.eu, [2026.07.17.]

¹⁵ Military expenditure (% of GDP). [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.17.]

¹⁶ Population, total - Brazil. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.16.]

¹⁷ GDP per capita (current US\$) - Brazil. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.16.]

¹⁸ Inflation, consumer prices (annual %) - Brazil. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.16.]

évtizedes időtávon elmondható tehát, hogy a GDP bővülés dinamikáját nem követte le a védelmi költségvetés növekedése.

A brazil hadsereg, melynek létszáma körülbelül 375 ezer fő¹⁹, a régió legjobbjai közé tartozik. Az ország védelme mellett alapvető feladata az erőikvetítési képesség biztosítása, az Amazonas-vidék és a part menti vizek felügyelete, és a szervezett bűnözésből fakadó biztonsági kihívások kezelésében történő részvétel.²⁰ A moderált mértékű költségnövekedés ugyanakkor nem jelentette a hadsereg modernizációjának elhanyagolását. Ennek során elsődlegesen a légierőre és a haditengerészetre összpontosítottak. Ezek megerősítésének érdekében szerződést kötöttek a Saabbal 36 darab F-39E Gripen vadászpilóta beszerzésére és a Naval Group-pal egy darab atommeghajtású és további négy darab dízel/elektromos meghajtású tengeralattjáró gyártására és modernizációjára.²¹ Az előbbiekből eddig 9 repülőgép állt szolgálatba²², az utóbbiból pedig az első Scorpène-osztályú tengeralattjárót 2022 szeptemberében vették birtokba.²³ Mára pedig már a harmadikat is vízre bocsátották.²⁴ Emellett 2018-ban megvásárolták a britektől a HMS Ocean helikopterhordozót, ami azóta a brazil haditengerészet zászlóshajójaként szolgál, valamint szerződést kötöttek Embraer KC-390 szállítórepülőgépek beszerzésére.²⁵ Ugyanakkor az időközben felmerülő költségvetési problémák miatt az eredetileg tervezett 22 szállító-repülőgépről szóló szerződést módosították, és a gépek számát először 19-re, majd 15-re csökkentették, a szállításokat pedig kitolták 2027-ről 2034-re. A módosítás indoka az volt, hogy a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaesés és az egyéb pénzügyi korlátok miatt a légierő jelenleg nem engedheti meg magának az eredeti szerződés teljesítését.²⁶ A fentiekben túl az elmúlt években fejlesztések indultak a szárazföldi haderőnemen belül a páncélozott járművek képességeinek fejlesztésére is. A hadsereg egyrészt többféle járművet szerzett be az Egyesült Államokból, másrészt az országban gyártott Iveco VBTP-MR Guarani 6x6 páncélozott személyszállító járművekből is vásároltak 600 darabot.²⁷

A Lula-kormány, a megelőző kormányzatokkal a tekintetben kontinuitást mutat, hogy kiemelt figyelmet fordít Brazília regionális stabilitáshoz történő hozzájárulására, és ezáltal nemzetközi békefenntartó és humanitárius missziókban történő részvételre. Brazília légi szállítóflottája ugyanis lehetővé teszi az ország számára, hogy önállóan is képes legyen csapatainak mozgatására a térségben.

Mexikó

Az észak-amerikai kontinens déli részén elhelyezkedő Mexikó, területét és lakosságszámát tekintve ugyan jóval elmarad Braziliától, de 132 milliós népességével²⁸ még mindig a Föld tizedik legnépesebb állama. A méretekből kifolyólag az ország Latin-Amerika egyik legnagyobb gazdasága, egy főre eső GDP-je, ami közel 14.000 dollár²⁹, pedig meghaladja mind a brazilt, mind a regionális átlagot is. Népességének és gazdaságának mérete tehát tulajdonképpen regionális középhatalommá teszi az országot.

Mexikó védelmi költségvetésének nagysága jelentősen elmarad a braziltól. 2015. évi konstans dollár árfolyamon számolva 2023-ban 5,7 milliárd dollárt költöttek védelmi kiadásokra, ami nagyjából a regionális kiadások tizedének és a brazil kiadások negyedének felel meg. Ugyanakkor, a Braziliánál fent látottakkal ellentétben, a mexikói katonai költségvetés az elmúlt másfél évtizedben reálértéken megduplázódott. Persze volt honnan növekedni: 2008-ban mindössze 2,9 milliárd dollár volt a kiadások reálértéke. Annak érzékeltetése érdekében, hogy ez egy 100 millió lakosú regionális hatalom esetén mennyire alacsony, elég csak azt megemlítenünk, hogy ez az összeg tulajdonképpen a mai magyar védelmi büdzsével

¹⁹ Ez az aktív állományt jelenti, amely szükség esetén kiegészíthető egy 395 ezer fős csendőrséggel és egy 1 millió 415 ezer főt számláló tartalékos állománnyal. IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 401.

²⁰ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 383.

²¹ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 364.

²² IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 382.

²³ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 366.

²⁴ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 380.

²⁵ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 383.

²⁶ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 377.

²⁷ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 367.

²⁸ [Population, total - Mexico](#). [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.19.]

²⁹ [GDP per capita \(current US\\$\) - Mexico](#). [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.19.]

egyenértékű.³⁰ A mexikói védelmi szféra alacsony forrásellátottsága a GDP-arányos kiadásokban is viselkedésben. A GDP-hez viszonyított ilyen célra elköltött kiadások aránya mindössze 0,43 százalék, ami messze a legalacsonyabb érték a régióban az általunk vizsgált országok között. Igaz ugyan, hogy az elmúlt években látott növekedés itt is tetten érhető, hiszen ez az arány 2008-ban még csak 0,27 százalék volt, de ilyen alacsony kiadási arányokkal világviszonylatban is ritkán találkozunk.

A hadseregre költött relatíve kevés forrás egyik lehetséges indoka, hogy az országot érő folyamatos belső biztonsági kihívások kezelése elsőbbséget élvez a fegyveres erők harci képességének fejlesztésével szemben.³¹ Ugyanakkor, mivel a hadsereg egyre nagyobb szerepet játszik a belső biztonság biztosításában is, és egyre több olyan feladatot vállal át, amelyek korábban a belbiztonsági szervezetek hatáskörébe tartoztak, az utóbbi években a nominális kiadások valamelyest növekedésnek indultak.³² Ennek köszönhetően, az egyébként egyáltalán nem lebecsülendő, 287 ezer fős³³ mexikói hadsereg hatékonysága, különösen a belföldi rendfenntartás esetén a kábítószer-kartellekkel és egyéb szervezett bűnözői csoportokkal szemben, növekszik. A közelmúltban ráadásul lépések történtek a fegyveres erők belföldi szerepének további erősítésére azáltal, hogy a Nemzeti Gárdát a Védelmi Minisztérium irányítása alá helyezték.³⁴

Ami a védelmi ipari fejlesztéseket és beszerzéseket illeti, ott azt mondhatjuk el, hogy e tekintetben is történtek előrelépések az országban. A 2010-es évek közepén például 20 új légijármű – köztük 14 darab Bell 407GX könnyű helikopter – beszerzését jelentették be, elsősorban a kábítószer-ültetvények felszámolása érdekében. Emellett meg nem határozott számú Beechcraft King Air 350ER-t is beszerztek különböző megfigyelési és felderítési feladatokra.³⁵ Mexikó ma pedig már képes kézfegyverek, 4x4-es taktikai járóautók, drónok, gyors elfogóhajók, valamint partmenti és nyílt tengeri járőrhajók gyártására is.³⁶

A vizsgálati időtávunkat követően, az utóbbi két évben ráadásul tovább bővült a mexikói hadsereg költségvetése, ami ma már nominálisan 10 milliárd dollárt tesz ki.³⁷ Ha azonban a bővülés mögötti okokat vizsgáljuk, akkor a hadsereget érintő fejlesztések helyett elsődlegesen más jelenségeket találunk. A fegyveres erők szerepét ugyanis kiterjesztették a belső, szervezett bűnözés elleni fellépésre is, ami azzal járt együtt, hogy a hadsereg egyre nagyobb szerepet vállal a védelmi szférán kívüli kormányzati tevékenységekben is. 2024-ben a hadsereg például befejezte egy vasútvonal építését az ország déli részén, és átvették annak az üzemeltetését. Emellett ma már az ország egész területén a kikötők és repülőtér működését is a fegyveres szervek irányítják. Az ország első női elnöke, Claudia Sheinbaum azt is bejelentette, hogy továbbra is a hadseregre fog támaszkodni a stratégiai infrastruktúra kiépítésében és irányításában. A civil szférát érintő fejlesztések feletti diszpozíció pedig jelentős gazdasági és politikai befolyást biztosít a fegyveres erőknek.³⁸

Kolumbia

Brazília és Mexikó mellett Kolumbiát is a latin-amerikai térség meghatározó államai között tartják számon. Területe alapján ugyan csak a térség ötödik legnagyobb országa, amelynek területe a brazil alig több mint hetede, 53 millió fős lakosságával azonban a régió harmadik legnépesebb államának minősül.³⁹

A védelmi kiadások tekintetében Kolumbiát meglehetősen állandóság jellemzi, az általunk vizsgált időtávon a védelmi kiadások reálértéke végig 5 és 6 milliárd dollár között mozgott. Míg 2008-ban 2015. évi konstans árfolyamon 5,6 milliárd dollárt, addig 2023-ban 5,4 milliárd dollárt költöttek katonai célokra. Ez persze azt is jelenti, hogy a reálértéken számolt védelmi kiadásokban tizenöt év alatt lényegében nem volt növekedés, stagnálás jellemezte ezt az időszakot. Mivel azonban, mint azt a fentiekben láttuk, a regionális védelmi költségvetés esetén is csak minimális volt a bővülés ebben az időszakban, a teljes költségvetésből történő kolumbiai 12,6 százalékos 2008-as részesedés mindössze 11,2 százalékra esett

³⁰ 2008-ban reálértéken Magyarország egyébként körülbelül 1,5 milliárd dollárt költött honvédelemre. A hazai védelmi költségvetés is szemmel látható bővülésen ment át tehát az elmúlt időszakban.

³¹ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 366.

³² IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 371.

³³ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 423.

³⁴ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 405.

³⁵ IISS: The Military Balance 2015. Routledge, London, 2015, 364.

³⁶ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 405.

³⁷ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 388.

³⁸ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 388.

³⁹ Population, total – Colombia. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.19.]

vissza 2023-ra. Amennyiben megvizsgáljuk a 2008–2023 közötti változásokat, megállapítható, hogy a kolumbiai védelmi kiadásokat 2014-ig még alapvetően növekvő tendencia jellemezte. Az ország ekkor költötte a legtöbbet védelemre: a 2015-ös állandó áron számolva körülbelül 6,2 milliárd dollárt. Ezt azonban folyamatos csökkenés követte egészen 2020-ig, amikor még egyszer megugrottak a ráfordítások, de a COVID-19 járvány gazdasági hatásai miatt ez a folyamat hamar megtört, így az időszak végére a katonai kiadások már a 2008-as szint alá süllyedtek. A GDP-arányos védelmi kiadások tekintetében Kolumbia kiemelkedik a térség országai közül. Igaz ugyan, hogy a 2008-as 2,5 százalékos kiadási arány 2023-ra érdemben, mintegy 1 százalékponttal csökkent, ennek ellenére e tekintetben az ország végig megőrizte regionális vezető szerepét.

A 2010-es évek közepén a kolumbiai védelempolitikában fontos fordulóponthoz érkezett be: a hagyományos biztonsági kihívások – elsősorban az illegális fegyveres csoportok és a kábítószer-kereskedelem – átértékelése mellett az állami erőszakszervezetek szerepének és struktúrájának újragondolása kezdődött meg.⁴⁰ Eddig ugyanis a kolumbiai védelempolitikát a szervezett bűnözés elleni küzdelem, a kábítószer-kereskedelem elleni fellépés, a határ menti instabilitás kezelése és az illegális fegyveres csoportok tevékenységének korlátozása határozta meg. Ezek közül is kiemelkedett a Kolumbiai Forradalmi Fegyveres Erők (FARC) és a Nemzeti Felszabadítási Hadsereg (ELN) elleni küzdelem.⁴¹ E szervezetek elleni fellépés egyik csúcspontja a 2012-ben indított „*Sword of Honour*” művelet volt, amely önmagában megmagyarázza a 2012–2014-es időszak magasabb védelmi kiadásait. A védelemre fordított kiadások növekedésének meg is lett az eredménye: a művelet során a reguláris erők jelentős sikereket értek el az illegális fegyveres csoportokkal szemben.⁴² Bogotá 2016-ban békemegállapodást írt alá a FARC vezetőivel, és bár ez nem jelentette azt, hogy a fegyveres csoportok okozta fenyegetés megszűnt volna, de az állam elkezdhetett a fegyveres erők strukturális átalakításán gondolkodni, beleértve ebbe a személyi állományra fordított kiadások csökkentését is.⁴³ Az ezt az időszakot követő forráscsökkenés okai között ugyanakkor a gazdasági lehetőségek szűkülése is szerepet játszott, hiszen a 2010-es évek közepén csökkent a kőolaj világpiaci ára, ami hátrányosan érintette az olajexportőr Kolumbiát.⁴⁴ A megváltozott körülményekre válaszul, 2016 augusztusában elfogadták a Damaszkusz-doktrínát, amely fontos lépés volt egy többcélú haderő létrehozása és – egyebek mellett – a strukturális átalakítások megkezdése felé.⁴⁵

Ennek köszönhetően a mára 270 ezer fős hadsereg⁴⁶ az elmúlt időszakban javított az általános képességein. A fegyveres erők elsősorban továbbra is a felkelés- és kábítószer-ellenes műveletekre összpontosítanak, de léteznek modernizációs törekvések. Ezek elsődlegesen a hagyományos képességek újjá- és felépítésére, illetve a régi felszerelések cseréjére irányulnak. Ennek érdekében 2023 februárjában Kolumbia 1,1 milliárd dollár értékű védelmi beszerzéseket jelentett be. Izraelből egyrészt ATMOS 2000 155 mm-es önjáró tűzérségi rendszereket rendeltek, másrészt Barak MX közepes hatótávolságú lég- és rakétavédelmi rendszert.⁴⁷ Ezen túl Kolumbia 19 darab, az Israel Aerospace Industries által gyártott Kfir C-10/12 és Kfir TC-12 repülőgépeinek lecserélését is tervbe vette, amelyeknél karbantartási problémák merültek fel. A repülőgépek cseréje még sürgetőbbé vált, miután Izrael felfüggesztette a kolumbiai elnök által az izraeli gázai offenzíva elítélése miatt az ország számára szánt védelmi felszerelések átadását. A szűkített listán állítólag a Dassault Rafale, a Lockheed Martin F-16 Fighting Falcon és a Saab Gripen E gépek szerepelnek.⁴⁸ Emellett a szárazföldi haderőnem esetén Kolumbia 2023-ban egy hat évre szóló szerződést kötött 55 darab kanadai gyártmányú LAV III gyalogsági harci jármű beszerzésére. A haditengerészet esetén pedig öt fregatt hazai gyártására kötöttek szerződést a holland Damen Shipyards Group hajógyárral.⁴⁹ Az új beszerzések azonban általában ritka kivételek. Kolumbia a fegyverzetfejlesztés során elsősorban az Egyesült Államok által adományozott használt felszerelésekre támaszkodik. 2016 óta 20 darab M117

⁴⁰ IISS: The Military Balance 2018. Routledge, London, 2018, 376.

⁴¹ IISS: The Military Balance 2015. Routledge, London, 2015, 370–371.

⁴² IISS: The Military Balance 2015. Routledge, London, 2015, 371.

⁴³ IISS: The Military Balance 2016. Routledge, London, 2016, 389.

⁴⁴ IISS: The Military Balance 2017. Routledge, London, 2017, 429.

⁴⁵ IISS: The Military Balance 2017. Routledge, London, 2017, 430.

⁴⁶ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 408.

⁴⁷ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 366.

⁴⁸ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 383.

⁴⁹ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 392.

páncélozott járművet, valamint 5 darab Bell 205, 60 darab Bell TH-67 Creek és 22 darab UH-60A Black Hawk helikoptert kaptak Washingtonból.⁵⁰

Chile

Dél-Amerika gazdaságilag és társadalmilag egyik legstabilabb országa Chile.⁵¹ Az Andok hegység és a Csendes-óceán között húzódó országban a közel 18.000 dolláros egy főre eső GDP a brazil, a mexikói és a kolumbiai adatot egyaránt jelentősen meghaladja.⁵² Talán pont azért, mert Chile Latin-Amerika egyik legversenyképesebb⁵³, legkevésbé korrupt⁵⁴, legdemokratikusabb⁵⁵ és legszabadabb⁵⁶ országa.

Chile védelmi kiadásainak reálértéke a 2008-as 2,9 milliárd dollárról 2023-ra 3,5 milliárd dollárra, tehát körülbelül húsz százalékkal növekedett. A kiadások 2008-2019 között trendszerűen növekedtek, amikor is elérték a 4,2 milliárd dollárt. A koronavírus-járványt követő gazdasági visszaesés, valamint annak védelmi kiadásokra gyakorolt hatása azonban Chile esetén is érzékelhető volt. 2019-2023 között a védelmi kiadások reálértéke 16,5 százalékot csökkent. A katonai kiadások GDP-hez viszonyított aránya 2008-ban 1,52 százalék volt, amely érték Latin-Amerikában elfogadhatónak számít. A másfél-százalék körüli arány a 2010-es években lényegében stagnált, és még 2020-ban is elérte a GDP 1,59 százalékát. Ezt követően azonban szemmel láthatóan csökkeni kezdett, és 2023-ban az értéke már csak 1,27 százalék volt.

Az 1990-es évek elején bekövetkezett átmenetet követően a chilei védelempolitikát elsősorban három szempont határozta meg. Egyrészt az, hogy a Bolíviával és Peruvall fennálló történelmi rivalizálás továbbra is potenciális konfliktusforrásnak számított. Másrészt az, hogy a fegyveres erők a demokratikus átmenet után továbbra is jelentős autonómiát élveztek. Harmadrészt pedig az, hogy a katonai modernizációs program bőséges pénzügyi forrásokból részesült. A szárazföldi haderő három motorizált gyalogsági dandárral és négy páncélos dandárral működött, amelyek Leopard 1-es és 2-es harckocsikkal voltak felszerelve. A légierő 46 darab F-16-os harci repülőgépet szerzett be, amelyek többségét Hollandiából használtan vásárolták. A haditengerészet pedig nyolc felszíni hajóból, valamint két 209/1400-as típusú és két Scorpène-osztályú tengeralattjáróból állt.⁵⁷

A chilei hivatásos haderő ma összesen 68.500 főből áll, amit 19.100 fő tartalékos egészít ki szükség esetén.⁵⁸ A 2017-ben az ország által kiadott Fehér Könyv a hadsereg feladataként hangsúlyozta a szuverenitás és a területi integritás biztosítását, ugyanakkor rámutatott arra is, hogy egyre inkább a nem hagyományos katonai feladatokra szükséges koncentrálni. Ezek közé tartozik például a katasztrófaelhárítás, a humanitárius segítségnyújtás és a békefenntartás. Emellett 2021-től a fegyveres erők felhatalmazást kaptak az emberkereskedelem és az illegális migráció elleni fellépésre is. Ez alapján ma elsődlegesen partmenti és a nyílt tengeri felügyeletre és védelemre fókuszálnak. 2020-ban ezért két fregattot vásároltak Ausztráliától, és a felszíni flotta általánosságban is megerősítette légvédelmi képességeit, amelynek részeként a haditengerészet korábbi brit Type-23-as fregattjait korszerűsítették.⁵⁹ Ezen felül egy új jég törő hajót adták át 2024-ben az Antarktiszon végzett műveletek támogatására. Emellett pedig az ország F-16-os repülőgépeit, azok üzemidejének meghosszabbítása érdekében, egyaránt korszerűsítik.⁶⁰

Argentína

Argentína a latin-amerikai régió második legnagyobb területű országa. Emellett a népessége alapján is a régió meghatározó államai közé tartozik, megközelítőleg 46 millió fővel.⁶¹ Argentína az egyike az általunk vizsgált államok közül, amelyeknek 2008 és 2023 között reálértéken csökkentek a védelmi kiadásai. A

⁵⁰ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 392.

⁵¹ Human Development Reports: Chile. [online], Forrás: hdr.undp.org, [2026.07.20.]

⁵² GDP per capita (current US\$) - Chile. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.20.]

⁵³ World Competitiveness Ranking. [online], Forrás: imd.org, [2026.07.20.]

⁵⁴ Corruption Perceptions Index. [online], Forrás: transparency.org, [2026.07.20.]

⁵⁵ Chile. [online], Forrás: idea.int, [2026.07.20.]

⁵⁶ Chile. [online], Forrás: freedomhouse.org, [2026.07.20.]

⁵⁷ IISS: The Military Balance 2019. Routledge, London, 2019, 387.

⁵⁸ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 405.

⁵⁹ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 387.

⁶⁰ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 404.

⁶¹ Population, total - Argentina. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.20.]

csökkenés mértéke jelentős: 5 milliárd dollárról 3 milliárd dollárra, összesen tehát 40 százalékkal mérséklődtek a katonai kiadások. Sőt, Argentína esetén még a nominális kiadások is csökkentek némileg ebben a másfél évtizedben; 3,1 milliárd dollárról 3 milliárd dollárra. Mivel pedig ebben az időszakban évente több tíz százalékpontos volt az infláció⁶², nem meglepő a kiadások reálértékének ilyen mértékű csökkenése. Reálértéken az ország 2017-ben költötte a legtöbbet védelemre, ekkor a védelmi költségvetés meghaladta a 6 milliárd dollárt. Ez a teljes régió 2017-es védelmi kiadásainak mintegy 10%-át tette ki akkor. Azóta azonban szemmel látható a csökkenés, és ez az arány ma már csak 6 százalék. Buenos Aires védelmi kiadásai tehát csak közepesen meghatározóak a térségben. 2023-ban reálértéken már nem egy ország többet költött védelemre, mint Argentína. A GDP-arányos katonai ráfordítások pedig csak Mexikó esetén alacsonyabbak, köszönhetően annak, hogy a kiadási arányokban is jelentős csökkenés volt tapasztalható. A 2008-as egyébként is alacsony 0,87 százalékos arány 2023-ra 0,47 százalékra mérséklődött.

Ez azonban inkább az ország gazdasági korlátait mutatja, és nyilvánvalóan nem egy tudatos védelem-gazdasági stratégia eredménye. Az ország hadereje jelentős reformra szorul, amelynek igénye gyakorlatilag végigkísérte a 2008-2023 közötti időszakot. A gyenge gazdasági teljesítmény és a magas infláció azonban megnehezítette ezeknek a reformoknak a kivitelezését. Pedig a védelmi rendszer újradefiniálására a politikai szándék is megvolt. 2015-ben például új Fehér Könyvet fogadtak el, amely rögzítette az ország biztonságpolitikai törekvéseit, a haderő legfontosabb – megújuló – feladatait és a modernizáció lehetséges irányait.⁶³ A fejlesztéseknek ekkor látszólag kedvezett a régió javuló makrogazdasági teljesítménye egészen 2017-ig. Argentína védelmi kiadásai nominálisan növekedésnek indultak, ez azonban nem volt elegendő az infláció hatásának ellensúlyozására.⁶⁴ Ennél fogva az állam pénzügyi helyzete nem tette lehetővé a körülbelül 70 ezer fős haderő⁶⁵ és a hadiipar érdemi fejlesztését, valamint a doktrinális környezet megújítását. Vagyis az argentin hadiipar elsősorban a fegyveres erők állapotának szinten tartására törekedett.⁶⁶ Történt mindez annak ellenére, hogy a meghatározó vállalatok külföldi partnerkapcsolatokkal is rendelkeznek; a Fábrica Argentina de Aviones (FAdeA) például 2012-ben kínai és német partnerségi megállapodásokat kötött forgószárnyú technológiák, valamint merevszárnyú kiképző- és támadórepülőgépek gyártására.⁶⁷ Ezeket a kihívásokat már a 2015-ös Fehér Könyv is rögzítette – akárcsak a Falkland-szigetek feletti szuverenitási igényt –, ugyanakkor hiába jelent meg a problémák felismerése és a védelmi reformok iránti igény, ha ezt a nemzetgazdaság érdemben nem volt képes előmozdítani. Persze a forrás-allokáció módja is korlátok közé szorította a fejlesztési terveket: a régió más államaihoz hasonlóan Argentínában is rendkívül magas a személyi kiadások aránya a védelmi költségvetésen belül.⁶⁸ Jóllehet Argentína tisztában van a védelmi kihívásokkal, és releváns elképzelései vannak a haderőfejlesztés céljaira vonatkozóan, a védelempolitika továbbra is kiszolgáltatott az ország gazdasági helyzetének.

A legfőbb képességhiányok a tengeralattjárók, valamint a vadászrepülőgépek esetén jelentkeznek. Az előbbiek esetén például az ország két tengeralattjárója jelenleg nem üzemképes és modernizációjuk is kevésbé valószínű.⁶⁹ Az utóbbiak esetén pedig szintén nem tudunk ténylegesen aláírt szerződésekről beszámolni. Argentínai védelmi tisztviselők állítólag 2022-ben Kínába és Pakisztánba látogattak, hogy információkat szerezzenek a JF-17 vadászrepülőgépről. Emellett az elmúlt években olyan hírek jelentek meg, hogy Buenos Aires érdeklődött külföldről származó használt repülőgépek beszerzése iránt is. Az Egyesült Királyság azonban megvétózta a brit gyártmányú alkatrészek exportját, mikor Argentína dél-koreai FA-50 repülőgépek iránt érdeklődött.⁷⁰

Peru

A Csendes-óceán partvidékén elhelyezkedő Peru Latin-Amerika negyedik legnagyobb területű és ötödik népesebb országa. A lakossága csaknem eléri a 34 millió főt.⁷¹ Ezzel a térség egyik jelentős állama,

⁶² Inflation - Argentina. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.21.]

⁶³ IISS: The Military Balance 2017. Routledge, London, 2017, 424.

⁶⁴ IISS: The Military Balance 2017. Routledge, London, 2017, 426–427.

⁶⁵ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 393.

⁶⁶ IISS: The Military Balance 2017. Routledge, London, 2017, 425.

⁶⁷ IISS: The Military Balance 2013. Routledge, London, 2013, 424.

⁶⁸ IISS: The Military Balance 2017. Routledge, London, 2017, 427.

⁶⁹ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 366.

⁷⁰ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 367.

⁷¹ Population, total - Peru. [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.21.]

amely védelempolitikai szempontból is figyelemre méltó, hiszen a 2008–2023 közötti időszakban a védelmi kiadások egy jelentős részét haditechnikai fejlesztésekre fordították. Peru védelmi költségvetésének reálértéke 2008 és 2023 között lényegében változatlan volt, 2015. évi konstans dollár árfolyamon mindkét esetben nagyjából 1,6 milliárdot tett ki. A kiadások 2008 és 2016 között folyamatosan növekedtek. Ekkor érték el a vizsgált időszak legmagasabb értékét, körülbelül 2,3 milliárd dollárt. Ettől kezdve azonban megindult egy kezdetben lassú, majd egyre erősödő csökkenés. A nominális kiadásokat GDP-hez viszonyító mutatószám azonban nem követte ezt a trendet, ami elsősorban azzal magyarázható, hogy a perui gazdaság teljesítménye a vizsgált időszakban jelentősen javult. Peru ebben az időszakban Latin-Amerika egyik legdinamikusabban fejlődő gazdaságává vált.⁷² Mivel azonban a védelmi kiadások kisebb mértékben nőttek, mint a GDP, a kiadási arány 1,17 százalékról 0,72 százalékra csökkent. Ez a mutatószám tehát Peru esetén sem éri el az 1 százalékot.

Ez a kedvező gazdasági környezet ugyanakkor lehetőséget teremtett a védelempolitikai fejlesztések finanszírozására. Már 2007-ben 1,3 milliárd dollár összegű védelmi alap létrehozásáról döntöttek, amely a rendes költségvetési forrásokon felül biztosított kiegészítő finanszírozást a fegyveres erők számára.⁷³ Peruban 2011-ben új elnök vette át az ország vezetését, aki hivatalba lépését követően a biztonsági stratégia felülvizsgálatát kezdeményezte. Az új irányok hátterében elsősorban a belső biztonsági kihívások erősödése állt, különösen a kábítószer-kereskedelem és a fegyveres csoportok tevékenysége. Peru ráadásul a régió egyik legnagyobb kokacserje-termesztő országa.⁷⁴ A kábítószer-kereskedelem mellett a „Fényes Ösvény” terrorszervezet maradványai is biztonsági kockázatot jelentettek, noha a szervezet jelentősége messze elmaradt az 1990-es években tapasztalt szinttől. A csoport a 2010-es évek elején is hajtott végre támadásokat és szabotázsakciókat, elsősorban az Apurímac, Ene és Mantaro folyók völgye térségében. Peru kormánya erre válaszul növelte a térség biztonsági beruházásaira fordítható forrásokat.⁷⁵ A fejlesztések eredményeként több haderőnemi beszerzés is megvalósult. A folyami és nehezen hozzáférhető térségekben végrehajtott műveletek támogatására öt Griffon 2000TD típusú légpárnás járművet vásárolt.⁷⁶ Emellett 24 darab Mi-171Sh típusú helikopter beszerzéséről is döntöttek Oroszországtól, amelyek elsősorban szállítási és belső biztonsági feladatokat láttak el.⁷⁷ Ezen túl Peru 2009-ben 61,8 millió dollárt költött Spike LR páncéltörő rakétákra, majd a 2010-es évek közepén Spike-ER rakétákra, és néhány páncélozott járműre is adott le megrendeléseket.⁷⁸

2015-ben a politikai vezetés új doktrinális kereteket határozott meg, amelyek a perui fegyveres erők legfontosabb feladatai között jelölték meg továbbra is a gerillacsoportok elleni fellépést, a kábítószer-kereskedelemmel szembeni műveleteket, a nemzetközi bűnözés elleni küzdelmet, valamint a haderő modernizációjának folytatását.⁷⁹ Ennek ellenére Peru már 2017-ben csökkentette a Védelmi Minisztérium költségvetését, miközben a Belügyminisztérium nagyobb pénzügyi mozgásteret kapott.⁸⁰ Ugyanakkor 2020 után, a COVID-19 világjárvány gazdasági hatásai nyomán vált csak egyértelművé, hogy a korábbi évtized gazdasági növekedése ellenére a haderő modernizációja csak lassabb ütemben folytatható.

A 81.000 fős hadsereg⁸¹ fejlesztésére Peru 2010 óta 15 országból szerzett be védelmi felszereléseket.⁸² A fent említetteken kívül használt légijárműveket, köztük többek között többcélú helikoptereket, SH-2 Seasprite helikoptereket és KC-130H légi utántöltő repülőgépeket vásároltak Hollandiától, Új-Zélandtól és Spanyolországtól. A Dél-Koreával 2012-ben kötött haditengerészeti együttműködési megállapodás keretében pedig két Po Hang-osztályú korvett átadására, valamint két partra szállító dokkhajó (LPD) licencgyártására került sor a Callaóban található, állami tulajdonú hajógyárban.

⁷² IISS: The Military Balance 2015. Routledge, London, 2015, 365.

⁷³ IISS: The Military Balance 2010. Routledge, London, 2010, 62.

⁷⁴ IISS: The Military Balance 2012. Routledge, London, 2012, 362.

⁷⁵ IISS: The Military Balance 2014. Routledge, London, 2014, 356–357.

⁷⁶ IISS: The Military Balance 2014. Routledge, London, 2014, 360.

⁷⁷ IISS: The Military Balance 2015. Routledge, London, 2015, 364.

⁷⁸ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 373.

⁷⁹ IISS: The Military Balance 2017. Routledge, London, 2017, 467.

⁸⁰ IISS: The Military Balance 2017. Routledge, London, 2017, 467.

⁸¹ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 381.

⁸² IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 374.

Ecuador

Ecuador a dél-amerikai kontinens nyugati részén, a Csendes-óceán partján fekvő ország, amelynek a lakossága kicsit több, mint 18 millió fő.⁸³ Quito körülbelül 40 ezer fős hivatásos hadsereget, valamint 118 ezer fős tartalékos állományt tart fenn.⁸⁴ A védelmi kiadások reálértéke az általunk vizsgált országok közül Ecuadorban a legalacsonyabb, az ország a regionális kiadásokból körülbelül 3 százalékkal részesedik. A védelmi kiadások reálértéke meglehetősen állandóságot mutat, 2008-ban 1,5 milliárd dollár, míg 2023-ban 1,4 milliárd dollár volt a kiadások értéke. A védelmi kiadások reálértéke 2013-ban volt a legmagasabb, amikor 2 milliárd dollárt fordítottak katonai célokra. Nemcsak a kiadások reálértéke, hanem a GDP-arányos kiadási arány is csökkent 2008-2023 között: 2 százalékról, 1,4 százalékra. Ez az arány azonban latin-amerikai összehasonlításban még mindig magasnak mondható.

Az ecuadori haderő nemzeti határokon túli bevetésre vonatkozó képességei korlátozottak, a belbiztonsági feladatokat azonban képesek ellátni. Bár a venezuelai válság és az abból eredő menekültáradat tovább súlyosbította az északi határvidéken már meglévő biztonsági kihívásokat.⁸⁵ Az ország egyre inkább a fegyveres erőkre támaszkodik a kartellek és egyéb bűnszervezetek elleni küzdelemben. A közbiztonság fenntartása mára lényegében a hadsereg fő feladatává vált, miután Daniel Noboa elnök hadiállapotot hirdetett és kemény fellépést helyezett kilátásba a bandák ellen. Ezt követően az érintett városokba vezényelte a katonaságot és megpróbálta megfékezni a kábítószerrel összefüggő erőszak eszkalációját. Emiatt azonban az élőerőket kénytelenek voltak a kolumbiai határról a nagyvárosokba átcsoportosítani, így azonban a kokain tranzitjával szembeni fellépés képessége került veszélybe.⁸⁶

A hadsereg felszerelése különféle forrásokból származik, bár az amortizáció Ecuador esetén is súlyos problémát jelent. A modernizációs tervek hatóköre szerény, jelenleg a páncélozott járművekre, valamint a tengeri járőrkapességekre összpontosítanak. Ecuador védelmi ipara tulajdonképpen a hadsereg Ipari Hivatalát jelenti, amely a haderő által működtetett vállalatokon keresztül gyárt katonai felszereléseket. Ugyanakkor az ország tengeralattjáróit például Chilében modernizálják.⁸⁷ Konkrét beszerzésekről kevés információ áll rendelkezésünkre.

⁸³ [Population, total – Ecuador](#). [online], Forrás: data.worldbank.org, [2026.07.21.]

⁸⁴ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 415.

⁸⁵ IISS: The Military Balance 2023. Routledge, London, 2023, 396.

⁸⁶ IISS: The Military Balance 2025. Routledge, London, 2025, 384.

⁸⁷ IISS: The Military Balance 2015. Routledge, London, 2015, 395.

John Lukacs

Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések

2026/14.

Az „SVKK Elemzések” 2003 óta munkatársaink tematikus szakpolitikai elemzéseit megjelentető időszakos kiadvány, melyben a szerzők független kutatói álláspontjukat közlik.

Az NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézetének keretében működő Stratégiai Védelmi Kutatási Program szakpolitikai kutatásokat végez, a kiadványaiban megjelenő elemzések, álláspontok, vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét. Az elemzésben foglalt információk, adatok, megállapítások tájékoztatás céljából készültek.

Kiadó: NKE Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézet Stratégiai Védelmi Kutatási Program

Szerkesztés és tördelés:

Csiki Varga Tamás

A kiadó elérhetősége:

1581 Budapest, Pf. 15.

Tel: 00 36 1 432-90-92

E-mail: jli@uni-nke.hu

2024 – : NKE Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések (ISSN 2063-4862)

2019–2024: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4862)

2012–2019: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4862)

2011–2012: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

2007–2011: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet Elemzések (ISSN 2063-4854)

2003–2007: ZMNE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések (ISSN 2063-4854)

© Felméry Zoltán – Márton Richárd, 2026